



شرایط طواف

شرایط طواف

۳۴۳ م - صحت طواف چند شرط دارد:

۱. نیت

۲. طهارت از حدث اکبر و اصغر

۳. طهارت از نجاست

۴. ختنه بودن مرد

۵. پوشاندن عورت

۶. غصبی نبودن جامه ی طواف

۷. موالات.

شرط اوّل - نیت

۳۴۴ م - طواف، عبادت است ؛ پس باید فقط برای اطاعت خداوند متعال و با قصد انجام تکلیف، انجام گیرد و از هر گونه ریا و خود نمائی دور باشد. بنابراین اگر طواف، حتی بعضی از دورها را، بدون این نیت انجام دهد، مجزی نیست.

۳۴۵ م - در نیت طواف باید تعیین شود که طواف عمره ی مفرده است یا عمره ی تمتع، طواف حجّة الاسلام است یا حجّ نذری یا استحبابی و در صورتی که نایب است، نیابت را نیز قصد کند.

۳۴۶ م - لازم نیست نیت طواف را بر زبان جاری کند یا از دل بگذراند، بلکه همین اندازه که می خواهد برای اطاعت خداوند متعال و انجام دادن تکلیف دینی خود، طواف کند، کافی است.

۳۴۷ م - شایسته است در حال طواف، همواره خشوع و حضور قلب داشته و به ذکر خدا مشغول

باشد و ادعیه ی وارده را قرائت کند.

شرط دوّم - طهارت از حدّ اکبر و اصغر

۳۴۸ م - در همه ی اقسام طواف واجب، [۱] طواف کننده باید از جنابت، حیض و نفاس پاک و با وضو باشد.

۳۴۹ م - اگر مُحرم در حالی طواف کند که وضو ندارد یا غسل جنابت یا حیض یا نفاس بر عهده دارد، طوافش باطل است، هر چند در اثر ناآگاهی یا فراموشی باشد یا بعد از اتمام اعمال عمره یا حج متوجّه عدم طهارت خود شود.

۳۵۰ م - اگر هنگام طواف حدث اصغر عارض شود، دو حالت دارد:

۱. حدث اصغر پیش از تمام شدن نصف دور چهارم، یعنی قبل از رسیدن به مقابل رکن سوّم کعبه عارض شود؛ در این صورت باید طواف را قطع کند و بعد از گرفتن وضو آن را اعاده کند.

۲. بعد از نصف دور چهارم عارض شود؛ در این صورت باید طواف را قطع کند و بعد از طهارت از همان جا ادامه دهد؛ به شرطی که مَوالات عرفی به هم نخورده باشد؛ امّا اگر مَوالات عرفی از بین رفته باشد، باید پس از وضو، بنا بر احتیاط طواف قبلی را به نیت اتمام، کامل کند و نماز آن را بخواند و پس از آن یک طواف کامل دوباره به جا آورد و نماز آن را نیز بخواند؛ و میتواند به جای این دو، یک طواف کامل به قصد آنچه در واقع وظیفه اوست یعنی اتمام طواف ناقص گذشته یا طواف مستقلّ جدید به جا آورد؛ همچنین میتواند از طواف قبلی صرف نظر کند و بعد از طهارت، طواف را دوباره از سر بگیرد.

۳۵۱ م - اگر بین طواف، حدث اکبر عارض شود، واجب است فوراً از مسجدالحرام خارج شود. در این صورت اگر پیش از اتمام نصف دور چهارم باشد، طواف باطل است و باید بعد از غسل، طواف را اعاده کند؛ و اگر بعد از اتمام نصف دور چهارم باشد، باید بعد از غسل، طواف را از همان جا که قطع کرده ادامه دهد، مشروط بر اینکه مَوالات عرفی از بین نرفته باشد و اگر مَوالات از بین رفته باشد، همانند ذیل مسأله قبل عمل کند.

۳۵۲ م - کسی که وضو و غسل برای او به جهت عذری میسر نیست اگر میداند که تا آخر وقت عذرش برطرف

می شود، مثلاً مریض است ولی میداند که بهبود می یابد، باید صبر کند تا عذرش برطرف شود و

وضو بگیرد یا

غسل واجب را انجام دهد بلکه اگر امید آن را دارد که عذر بر طرف میشود نیز احتیاط واجب آن است که تاهنگامی که وقت طواف تنگ نشده یا از برطرف شدن عذر ناامید نگشته صبر کند و پس از آن با تیمم طواف را به جا آورد.

۳۵۳ م - کسی که وظیفه اش تیمم یا وضوی جبیره است، اگر بر اثر جهل به حکم، طواف یا نماز طواف را بدون طهارت انجام دهد، واجب است در صورت امکان اعاده کند و اگر ممکن نیست، نایب بگیرد.

۳۵۴ م - در اعمال عمره و حج، فقط برای طواف و نماز آن لازم است وضو داشته باشد و غسل واجب بر عهده اش نباشد و برای اعمال دیگر، طهارت از حدث (وضو گرفتن و غسل کردن) لازم نیست، هر چند بهتر است در همه حال، با طهارت باشد.

شک در طهارت

۳۵۵ م - اگر در طهارت شک کند وظیفه ی او به شرح زیر است:

اگر پیش از طواف شک کنند وضو گرفته یا نه باید وضو بگیرد. اگر غسل واجب بر عهده اش بوده و پیش از طواف شک کند که غسل کرده یا نه باید غسل کند. اگر قبلاً با وضو بوده و شک کند که آیا وضویش باطل شده یا نه لازم نیست وضو بگیرد. اگر قبلاً پاک بوده و شک کند که آیا جنب با حیض شده لازم نیست غسل کند. اگر پس از پایان طواف شک کنند که آیا آن را با طهارت انجام داده یا نه، طوافش صحیح است ولی برای نماز طواف باید طهارت تحصیل کند. اگر با طهارت وارد طواف شده و در بین طواف شک کند که آیا حدثی از او سر زده یا نه، مثلاً وضویش باطل شده یا نه، به شک خود اعتنا نکند و بنا بر طهارت بگذارد. اگر در بین طواف شک کند که آیا با طهارت وارد طواف شده یا نه، در صورتی که پیش از آن وضو داشته به شک اعتنا نکند و طواف صحیح است ولی اگر میدانند که پیش از آن وضو نداشته یا شک دارد که وضو داشته یا نه، واجب است وضو بگیرد و طواف را از اول شروع کند. اگر قبلاً غسلی بر او واجب بوده و در بین طواف شک کند که آیا غسل کرده و سپس وارد طواف شده یا غسل نکرده است، باید فوراً از مسجد خارج شود و غسل کند و طواف را از سر بگیرد.

شرط سوّم - پاک بودن بدن و لباس

۳۵۶ م - در حال طواف بدن و لباس باید از خون - و بنا بر احتیاط واجب از بقیّه ی نجاسات - پاک

باشد، اما پاک بودن جوراب و دستمال و انگشتر و مانند اینها شرط نیست.

۳۵۷ م - خون کمتر از یک درهم و خون جراحت و زخم که در نماز اشکال ندارد، در طواف نیز اشکال ندارد.

۳۵۸ م - اگر بدن یا لباس با خون - و بنا بر احتیاط واجب با بقیه ی نجاسات - نجس باشد در صورت امکان باید برای تطهیر، تا زمانی که وقت تنگ نشود، طواف را به تأخیر اندازد.

۳۵۹ م - اگر در پاک بودن بدن یا لباس شک کند، پاک است، اما اگر بداند بدن یا لباس نجس بوده و شک کند آنها را تطهیر کرده یا نه، باید برای طواف تطهیر کند.

۳۶۰ م - اگر پس از پایان طواف بفهمد بدن یا لباسش نجس بوده است، طواف صحیح است.

۳۶۱ م - اگر در حال طواف، بدن یا لباس نجس شود، مثلاً بر اثر ازدحام، یا مجروح شود، چنانچه بدون قطع طواف نتواند آن را تطهیر کند، واجب است طواف را قطع و بدن یا لباسش را تطهیر کند و بلافاصله برگردد و اگر موالات از بین نرفته، طواف را از جایی که قطع کرده ادامه دهد و طواف صحیح است.

۳۶۲ م - اگر در حال طواف، در بدن یا لباس نجاستی ببیند و نداند پیش از طواف وجود داشته یا در حال طواف پدید آمده، مانند مسئله ی قبل عمل کند.

۳۶۳ م - اگر در حال طواف بفهمد بدن یا لباس نجس است و یقین کند پیش از شروع طواف وجود داشته است، حکم مسئله ی قبل را دارد.

۳۶۴ م - اگر نجاست بدن یا لباس را فراموش کند و در حال طواف به یاد آورد، حکم سه مسئله ی قبل را دارد.

۳۶۵ م - اگر نجاست بدن یا لباس را فراموش کند و بعد از طواف به یاد آورد، طواف صحیح است ؛ اما اگر نماز طواف را نیز با همان بدن یا لباس نجس به جا آورده، باید پس از تطهیر نماز را اعاده کند و احتیاط مستحب است پس از تطهیر، طواف و نماز را تکرار کند.

شرط چهارم - ختنه بودن

۳۶۶ م - ختنه بودن شرط صحت طواف مرد است ؛ بنابراین طواف کسی که ختنه نشده - بالغ یا نابالغ - باطل است.

شرط پنجم - پوشاندن عورت

۳۶۷ م - بنا بر احتیاط واجب، پوشاندن عورت در طواف شرط است.

۳۶۸ م - اگر زن هنگام طواف مقداری از بدن یا موی سر را که باید پوشیده باشد، نپوشاند، طواف صحیح است؛ اگرچه مرتکب گناه شده است.

شرط ششم - غصبی نبودن لباس طواف

۳۶۹ م - لباس طواف کننده باید مباح باشد و طواف در لباس غصبی بنابر احتیاط واجب، باطل است.

شرط هفتم - موالات در طواف

۳۷۰ م - بنا بر احتیاط واجب، باید بین اجزای طواف موالات عرفی وجود داشته باشد؛ یعنی بین دورهای طواف به اندازه ای فاصله نباشد که آن را از شکل طواف واحد خارج کند؛ البته اگر بعد از نصف طواف (سه و نیم دور)، آن را برای اقامه ی نماز قطع کند، اشکال ندارد.

۳۷۱ م - اگر طواف واجب پس از انجام نیمی از آن برای اقامه ی نماز واجب قطع شود، پس از نماز ادامه ی طواف کافی و مجزی است و اگر پیش از اتمام نصف، طواف قطع شود، در صورتی که فاصله ی زیادی ایجاد شود، احتیاط واجب است طواف را از ابتدا انجام دهد؛ ولی اگر فاصله ی زیاد حاصل نشده باشد، رعایت احتیاط، هر چند پسندیده است، اما لازم نیست. در این مورد، تفاوتی ندارد نماز جماعت باشد یا فردی، وقت نماز تنگ باشد یا نباشد.

۳۷۲ م - قطع طواف واجب، جایز است؛ هرچند احوط آن است که طواف واجب را به اندازه ای که عرفاً موالات از میان برود، قطع نکند.

[۱]. طواف واجب، طوافی است که بخشی از اعمال عمره و حج به شمار می آید؛ بنابراین طواف حج و عمره ی مستحبی نیز طواف واجب محسوب میشوند.